

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ НА ПРАВОСЪДИЕТО ПРЕЗ 2014 Г.

Националният институт на правосъдието (НИП) е обучителната институция на съдебната власт и има за своя мисия предоставянето на специализирано и практически ориентирано обучение, съобразно предвиденото в Закона за съдебната власт (ЗСВ) и Правилника за организацията и дейността на НИП и на неговата администрация (Правилника на НИП).

Няколко основни приоритетни области определиха насочеността на дейността на НИП през 2014г. - задължителните форми на начално обучение и текуща квалификация; наказателноправната тематика, представяна винаги когато е възможно пред смесена аудитория (съдии, прокурори, разследващи органи, други специализирани органи); стандартите на Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ) и на Съвета на Европа (СЕ) за бързо и достъпно правосъдие; привличането на чужд експертен опит; насоченост на учебната дейност към реалните потребности от обучение и към практическите проблеми на правораздаването.

Работейки в условията на динамична външна среда (институционална, нормативна, международна и т.н.), НИП отчита резултати от своята дейност през 2014 г. при осъществяване на правомощията по чл. 7 от Правилника на НИП.

I. НАЧАЛНО ОБУЧЕНИЕ НА КАНДИДАТИТЕ ЗА МЛАДШИ ПРОКУРОРИ И МЛАДШИ СЪДИИ. НАЧАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ, СЪДЕБНИ И ПРОКУРОРСКИ ПОМОЩНИЦИ

Организирането и провеждането на началното обучение на кандидатите за младши съдии и кандидатите за младши прокурори, по смисъла на чл. 249, ал. 1, т. 1 ЗСВ, е сред основните приоритети на НИП. През юни 2014г. приключи задължителното 9-месечно първоначално обучение на **втория випуск** кандидати за младши магистрати, избран и подготвен при условията на новата правна рамка, установена с промените в ЗСВ, в сила от 01.01.2012г. Подготовката и провеждането на обучението на кандидатите за младши магистрати от випуск 2014г. изискваше интензивна организационна дейност, включваща прилагане на актуализирания модел на задължително първоначално обучение. Обучението си завършиха успешно **27 кандидати за младши съдии и 16 кандидати за младши прокурори.**

С цел осигуряване на непрекъснатост и ритмичност на процеса на обучение на кандидатите за младши магистрати, подготовката на учебната година за випуск 2015г. стартира в началото на отчетния период, чрез провеждане на процедура за подбор на постоянни преподаватели.

В изпълнение на изискванията на чл. 258, ал.1 ЗСВ, през месец септември 2014г. започна обучението на следващия випуск – **21 кандидати за младши съдии и 30 кандидати за младши прокурори.**

За осъществяването на задължителното по ЗСВ методическо ръководство на младшите съдии и младшите прокурори за времетраенето на мандата им, бяха проведени 2 годишни срещи с младшите магистрати от випуск 2013 за общо **66 участника**.

През 2014г. продължи организирането и осъществяването на задължителните форми на квалификация на магистратите по чл. 259 и чл. 261 ЗСВ. Бяха проведени **пет семинара** за новоназначени през 2013г. съдии на районно ниво, с по 10 участника на всеки от тях и **три семинара** за новоназначени през 2013г. прокурори на районно ниво с по 24 участника на всеки от тях. Поради неприключване на конкурсите от 2012г. за повишаване в длъжност, планираните семинари от програмата за задължително текущо обучение не бяха проведени.

Същевременно през месец март 2014г. успешно бе приключен проект по ОПАК „Укрепване на капацитета на началното обучение чрез консолидиране на мрежата на магистратите наставници и актуализиране на модела на задължителното първоначално обучение”, договор КБ11-24-1/07.06.2012г. Постигнатите изключително полезни резултати по описания проект бяха отчетени и от Управляващият орган на ОПАК чрез отличаването му като добра практика през ноември 2014г.

II. ПОДДЪРЖАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА СЪДИИТЕ, ПРОКУРОРИТЕ И СЛЕДОВАТЕЛИТЕ, ДЪРЖАВНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ, СЪДИИТЕ ПО ВПИСВАНИЯТА, СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ, ИНСПЕКТОРИТЕ ОТ ИНСПЕКТОРАТА КЪМ МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО И ДРУГИ СЛУЖИТЕЛИ ОТ МИНИСТЕРСТВОТО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Основен акцент в програмата за текущо обучение на българските магистрати през 2014г. беше засилването и разширяването на преподавателския състав, както и осигуряването на международна експертиза в обученията, посветени на прилагането на правото на Европейския съюз и Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи.

През 2014г. се организираха поредица от допълнителни обучения в рамките на проекта „Комплексна и устойчива програма за обучение на магистратите, в контекста на пълноправното членство в Европейския съюз”, финансиран по Оперативна програма „Административен капацитет”. Смесени лекторски екипи с участието на български и международни експерти участваха в практически насочени семинари, посветени на разследванията по дела за организирана престъпност, икономически и финансови престъпления.

Паралелно с тези семинари, Националният институт на правосъдието продължи засиленото обучение по проекта „Българското правоприлагане и съдебната верига в областта на трафика на хора с акцент върху финансовото разследване и конфискация”, осъществяван съвместно с холандското Министерство на правосъдието и вътрешните работи и Центъра за съдебно обучение в гр. Утрехт, Нидерландия. Бяха проведени **4 обучения**, фокусирани върху отнемането на незаконно придобито имущество, финансовото разследване и трафика на хора, както и прането на пари. В тези обучения се включиха **75 съдии, 29 прокурори, 20 следователи, 9 служители на МВР (в това число 6 служители на ДАНС) и 5 служители на КОНПИ**.

Друг акцент в програмата за текущо обучение през 2014г. бе повишаването на квалификацията на магистратите в областта на бежанското право. Освен утвърдените в Годишния план обучения, Институтът организира работен семинар-дискусия с участието на магистрати и експерти от Съда на Европейския съюз, Европейския съд по правата на човека, както и магистрати от Великобритания и Словения. Събитието се проведе в

рамките на изпълнението на Оперативен план, подписан между Министерството на вътрешните работи на Република България и Европейската служба за подкрепа в областта на убежището. **38 съдии и 19 прокурори** взеха участие в обучителните инициативи, посветени на бежанското право.

В изпълнение на дейност 6 от Плана за действие във връзка с препоръките по Механизма за сътрудничество и оценка за организирането на съвместни обучения между НИП, Прокуратурата на РБ, ДАНС и МВР за провеждането на координирани смесени и съвместни обучения и за провеждането на програма за междуведомствено дистанционно обучение на разследващите органи, през 2014г. НИП проведе допълнителни обучения на тема „Видове корупционни престъпления – разследване и борба с корупцията” и „Инструменти за правно сътрудничество – международна правна помощ в досъдебното производство”.

Годишният план на Института за 2014г. беше допълнен и с практически насочени обучения за новоназначените административни ръководители в съдебната система, акцентиращи върху въпросите, свързани с управлението на човешки ресурси, планиране и изпълнение на бюджет, провеждане на обществени поръчки, класифицирана информация и специални разузнавателни средства.

През 2014г. НИП бе домакин на станалите традиционни срещи на българските магистрати с национални представители в европейските институции. Българският съдия в Съда на Европейския съюз, г-н Александър Арабаджиев, дискутира с българските магистрати ролята и задължения на националния съд, произтичащи от правото на ЕС.

Г-жа Здравка Калайджиева, съдия в Европейския съд по правата на човека, представи практиката на ЕСПЧ по чл. 3 и чл. 8 от Конвенцията относно условията и режима на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода.

Д-р Александър Корнезов, реферандер в Съда на Европейския съд в Люксембург, проведе дискусия със съдиите от Върховния касационен съд с оглед на възможността българските съдилища да отправят преюдициални запитвания по наказателноправни въпроси до Съда на Европейския съюз във връзка с изтичането на срока на преходните разпоредби на Договора от Лисабон.

Систематичното обучение в областта на Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи намери израз в проведените инициативи в рамките на проекта „Повишаване капацитета на съдебната система и обучение по Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи в Националния институт на правосъдието”, осъществяван с подкрепата на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014г. Бяха организирани **3 обучения на обучители** по отделни разпоредби на ЕКПЧ, в които участваха **66 магистрати (53 съдии, 10 прокурори и 3 следователи)**. Паралелно с обученията на обучители, се проведеха **13 обучения**, посветени на различни аспекти на Конвенцията, в които се включиха **279 съдии, 62 прокурори, 17 следователи, 10 представители на МП, 3 представители на МВР и 16 съдебни помощници**.

В рамките на проекта беше организиран Форум за правосъдие и права на човека с участието на **32 съдии, 7 прокурори, 2 следователи, 2 инспектори от Инспектората към ВСС и 61 други експерти**.

С подкрепата на Норвежкия финансов механизъм и с участието международни експерти от Съвета на Европа НИП разработи и проведе пилотно обучение на тема „Международно хуманитарно право”.

С оглед на решенията на Европейския съд по правата на човека по групата дела „ОМО Илинден и други срещу България” Националният институт на правосъдието организира кръгла маса на тема „Практика на Европейския съд по правата на човека по приложението на чл. 11 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи и българските съдилища”. Форумът предостави възможност за обсъждане на

отказите на регистрацията на сдружения, постановени от българските съдилища в контекста на практиката на Европейския съд по правата на човека по чл. 11 на Конвенцията.

През 2014г. Програмата за регионални обучения на съдилищата и прокуратурите продължи да се развива като успешен подход за текущо присъствено обучение, даващ възможност за разглеждане на специфични за отделните съдебни райони въпроси на правоприлагането. Бяха проведени **90 регионални обучения**, в които участваха **1468 съдии, 728 прокурори, 84 следователи, 132 служители на МВР, 426 съдебни служители, 21 прокурорски помощници, 34 съдебни помощници и 2 съдии по вписванията**. Прегледът на програмите на регионалните обучения показва засиленият интерес на магистратите към темите, свързани с препоръките по Механизма за сътрудничество и оценка, както и към инструментите за международноправно сътрудничество по наказателни и граждански дела.

III. ОБУЧЕНИЯ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА СЪДЕБНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

През учебната 2014г. се запази изключително високият интерес към обученията, предназначени за служителите в съдебната администрация. В отговор на този интерес и нуждата от постоянно повишаване квалификацията на съдебните служители, обучението бе разширено, както по отношение на предлаганите от НИП учебни програми, така и във връзка с възможностите за участие на съдебни служители в специализирани обучения в чужбина.

През 2014г. в страната бяха проведени **16 обучения за 456 съдебни служители, финансирани от бюджета на НИП и 17 обучения за 549 съдебни служители, финансирани по проект**, с което общият брой участници възлиза на **1005 участници**.

Ежегодно НИП организира начално (въвеждащо) обучение, предназначено за новопостъпили съдебни служители от специализираната администрация на съдилищата. Основната цел на началното обучение е да осигури първоначална обща подготовка на новопостъпилите съдебни служители като обхване най-пълно основните моменти и принципи в тяхната работа и предостави добра основа за професионално развитие. През 2014г. бяха проведени **3 семинара**, в които се включиха **58 служители от съдилищата със стаж до 6 месеца**. Проведено беше и **1 въвеждащо обучение за съдебни служители от специализираната администрация в прокуратурите**, в което се включиха **20 служители**.

В програмата за текущо обучение на съдебните служители бяха проведени **12 семинара по 8 общи и специализирани учебни програми**, свързани с дейността на съдебната администрация. Те включваха вече разработени учебни програми, свързани с процеса на призоваване, работа на съдебните секретари, защита на класифицираната информация в съдебната система, работа по административни дела, административно обслужване на граждани в съдилищата и прокуратурите.

В рамките на проект „Повишаване на капацитета и ефективността в правораздаването чрез обучение”, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет” бяха разработени **13 нови обучителни програми** по темите: „Правна система на ЕС и връзка с националната система”, „Управление на човешките ресурси. Организационно поведение и управление на стреса”, „Обучение на обучители за дистанционно обучение”, „Етично поведение на съдебния служител”, „Защита на личните данни в съдебната система”, „Съдебно сътрудничество по наказателни дела и добрите практики в ЕС”, „Работа по търговски и фирмени дела и дела по търговска несъстоятелност”, „Европейски съюз – предизвикателства през периода 2014 – 2020г.”, „Управление на публични финанси в съдебната система”, „Европейско

сътрудничество по граждански и търговски дела”, „Основи на европейското право и ефективна комуникация на съдебната власт с медиите”, „Работа по граждански дела. Особени производства по ГПК и специални закони”, „Обучение на обучители за съдебни служители”. По посочените нови теми бяха организирани **17 обучения** с участието на чуждестранни и български лектори.

През изминалата година на служителите от съдебната администрация отново беше предоставена възможност да се включат в специализирани обучения в чужбина. В обученията, организирани от партньорските организации по проект „Укрепване на ефективността на съдебната система чрез обучение без граници”, **27 съдебни служители** се обучаваха по темите: „Оценка на изпълнението: лидерски умения”, „Корупция и нарушаване на етиката в публичния сектор. Идентифициране на заплахи и прилагане на системи за интегритет”, „Достъп до документи в ЕС”, „Как да изберем и разработим убедителна проектна стратегия за новите програми на ЕС до 2020г.”, „Защита на данни в ЕС”, „Управление на проектен цикъл – техническо ръководство”, „Продуктивно и резултатно писане на английски – ниво за напреднали”, Стаж за съдебни служители в ЕМСО. В рамките на същия проект беше проведено и едно обучение съвместно с Дипломатическия институт на тема „Протокол и етикет”, в което взеха участие **14 съдебни служители**.

В рамките на проект „Повишаване на капацитета и ефективността в правораздаването чрез обучение” бяха организирани и чуждоезикови обучения за ниво „напреднали”. Обучения по основните европейски езици преминаха **229 магистрати** и **71 съдебни служители**.

IV. УЧЕБНО-ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР – ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ, ДЕЙНОСТ КАТО ЕВРОПЕЙСКИ ДОКУМЕНТАЦИОНЕН ЦЕНТЪР, ПРОУЧВАНЕ И ИЗСЛЕДВАНЕ НА СЪДЕБНАТА ПРАКТИКА

В отговор на постоянно нарастващите изисквания на българските магистрати и съдебни служители към формите и съдържанието на дистанционните обучения, през 2014г. НИП включи в програмата си **25 обучения** в този формат. При провеждане на дистанционните обучения на участниците се предлагаша разнообразни теми, разглеждани чрез различни методически подходи и предназначени предимно за смесена аудитория. Необходимостта от насоченост на обученията към реалните потребности и разискването на практически проблеми наложи постоянно актуализиране на календара на дистанционните обучения. Поради проявения голям интерес част от обученията са повторени, което даде възможност на по-широк кръг от магистрати и служители да се включат в тях.

През 2014г. са разработени **10 нови програми за дистанционни обучения**. От новоразработените програми 8 са с бюджетно и 2 с финансиране по проекти („Повишаване капацитета на съдебната система и обучение по Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи в НИП” и „Повишаване на капацитета и ефективността в правораздаването чрез обучение”, финансирани в рамките на Оперативна програма „Административен капацитет” и по линия на Норвежки финансов механизъм).

Разработените програми са с гражданскоправна, наказателноправна, административна и интердисциплинарна насоченост, както следва:

1. Въпроси на трудовото право
2. Етични предизвикателства в работата на съдебните служители

3. Защита на личните данни в съдебната система (в рамките на проект „Повишаване на капацитета и ефективността в правораздаването чрез обучение”, Оперативно програма „Административен капацитет”)
4. Обучение на магистрати и съдебни служители по приложение на ЗСРС, ЗЗКИ и ЗЕС
5. Опазване на околната среда. Административни производства по ЗООС и ЗБР, екологична оценка в производствата по ЗУТ.
6. Граматика
7. Право за неюристи (поради проявения голям интерес от съдебните служители към темата през 2014 година са осъществени **две обучения**)
8. Престъпления против данъчната система – чл. 255-257 НК. Специфика на доказване, особености на съдебно-счетоводните експертизи. През 2014г. са проведени **две обучения** по програмата. Повторната реализация се наложи поради проявения интерес и в изпълнение на дейност 6 от Плана за действие във връзка с препоръките по Механизма за сътрудничество и оценка за организирането на съвместни обучения между НИП, Прокуратурата на РБ, ДАНС и МВР за провеждането на координирани смесени и съвместни обучения и за провеждането на програма за междуведомствено дистанционно обучение на разследващите органи
9. Семейно право и права на човека (в рамките на проект „Повишаване капацитета на съдебната система и обучение по Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи в НИП”, Норвежки финансов механизъм)
10. Форум за обсъждане на въпроси, свързани със Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество.

През 2014 г. се проведе и **първото пилотно двуезично (българо-английско) обучение** на тема „Прилагане на чл. 101 и чл. 102 ДФЕС и други въпроси на правото от областта на конкуренцията на ЕС”. Материалите за обучението бяха предоставени безвъзмездно на НИП от Европейската правна академия (ERA), Трир, Германия. Текстовете бяха преведени на български език от НИП. Двуезичната версия (обработена със съответните технически средства и адаптирана към Портала за дистанционно обучение на НИП) в електронен формат позволи на по-голям брой магистрати да се запознаят с разгледаните проблеми и да обогатят познанията си по английски език.

През 2014г. се осъществиха и **12 дистанционни обучения по теми, разработени за дистанционна форма през предишни години**, както следва:

1. Престъпления, свързани с класифицирана информация
2. Проблеми на първоинстанционното производство по ГПК
3. Процесуални нарушения в наказателното производство
4. Класифициране на съдебни дела и прокурорски преписки – основания, ред и правни последици
5. Транспортни престъпления
6. Мерки за процесуална принуда
7. Патентно право
8. Достъп и защита на информацията
9. Защита на класифицираната информация
10. Етични предизвикателства в работата на магистратите
11. Производство за налагане на мерки за защита от домашно насилие
12. Медиацията като способ за извънсъдебно решаване на спорове

Общият брой на обучените в дистанционна форма е 904 души, от които: съдии (общо) – 275, в т.ч. съдии в СНС – 16, прокурори (общо) – 101, следователи (общо) – 28, в т.ч. следователи в СлО на СП 15; служители в МВР (общо) 23; служители в ДАНС 15; съдии по вписванията 6; кандидати за младши съдии 2, съдебни помощници 51; прокурорски помощници 14; държавни съдебни изпълнители 19; съдебни служители 382.

През 2014 г. участие са взели 56 временни преподаватели, в т.ч. 55 български лектори и 1 чуждестранен експерт.

При осъществяването на предложените през 2014г. обучения се обръщаше сериозно внимание на съответствието между разработваната материя и средствата, чрез които тя може да бъде ефективно представена. В резултат в обученията се включиха интерактивни подходи, характерни за електронната форма на обучение.

С оглед оптимизиране на работата на екипа, разработващ дистанционните обучения в края на 2014 г. се проведе **1 специализирано обучение**, посветено на усвояване на знания и умения за модерните тенденции в развитието на технологиите при обученията на възрастни.

Отзивите, дадени от участниците в проведени през 2014г. дистанционни обучения показват, че при 97% от тях очакванията от обученията са били оправдани. За 88% от участниците придобитите по време на обучението знания ще бъдат полезни в пряката им работа. Общата оценка на участниците за представянето на преподавателите и организацията на дистанционните обучения е отлична. Въз основа на тези данни се налага изводът, че дистанционната форма на обучение се възприема все по-добре от магистратите и съдебните служители. Тя все по-уверено заема своето сред вече утвърдени формати за обучение на НИП.

Дейността на Европейския документационен център (ЕДЦ) през 2014г. включваше поддържането на колекции от периодични издания по право на ЕС, в т.ч. и от служебно получаваните официални издания на Съюза по силата на статута на НИП като ЕДЦ (публикации на Европейски парламент, Съвет на Европа, Европейска комисия, Съд на Европейския съюз, Сметна палата и др.), законодателство на ЕС на български език в Специалното издание на Официален вестник на ЕС, обща документация като част от мрежата за информационни услуги EUROPE DIRECT; литература по европейско право на български и чужди езици, както и разпространението на информационни материали. Осъществява се периодичен директен обмен на информация чрез бюро за информация и документация на Европейската комисия, чрез предоставяне и получаване на информация, консултации, справки и електронен достъп до бази данни.

В рамките на дейността на ЕДЦ представител на Националния институт на правосъдието взе участие в **годишна среща** на европейските информационни мрежи в България "Дебат за Европа".

Библиотеката на НИП е една от водещите в страната за юридическа литература. Дейностите на библиотеката през 2014г. бяха насочени основно към обслужване на нейните потребители (кандидати за младши магистрати, лектори на НИП, ВКС, ВАС, ПРБ, ВСС, преподаватели по правни науки във висши учебни заведения, съдебни служители адвокати, студенти и др.). Статистиката за работата на библиотеката за 2014 г. показва следното: 2400 посещения; 150 заети библиотечни единици; 550 ползвани в читалня библиотечни единици; 120 ползвани в читалня специализирани периодични издания; 85 библиографски справки (включително комплектоване, обработка и допълване на нови заглавия към фонда).

През 2014г. фондът на библиотеката бе обновен с **132 тома специализирана литература**, а също и с информацията и документите, събрани и обработени в резултат на проведените от Института събития.

Чрез актуалния Календар на обученията в НИП и обновяването съдържанието на Интернет страницата с новини, събития, рубрики и др., информацията за дейността на Института става достъпна за всеки, който проявява тематичен интерес към нея.

III. МЕЖДУНАРОДНИ ДЕЙНОСТИ

Международната и институционална дейност на НИП през 2014г. беше белязана от традиционно силното присъствие на Института в дейностите на Европейската мрежа за съдебно обучение, участието в съвместни инициативи с чужди партньорски организации, както и развиването и утвърждаването на отношения с чуждестранни и национални институции, съдебни органи и фактори в областта на съдебното обучение.

1. Европейска мрежа за съдебно обучение (EMCO)

През 2014 г. НИП се включи активно в голям спектър от дейности на EMCO.

НИП беше домакин на годишната среща на Националните представители на **Програмата за обмен** на EMCO, която се откри от Войчех Постулски, новоизбраният генерален секретар на Европейската мрежа за съдебно обучение. На Годишната среща в София се събраха **30 експерти, представители на европейски съдебни школи, членове на EMCO**, за да направят преглед на постигнатото през 2013г. и да обсъдят бъдещата си дейност.

В рамките на **Програма за обмен** през 2014 г. **69 български магистрати и обучители** са участвали в краткосрочни стажове (двуседмични и едноседмични). **3 български магистрати** са участвали в дългосрочни стажове – **2 прокурори** в Евроджъст за период от три месеца и **1 съдия** в Съда на ЕС за период от 11 месеца. **8 магистрати** са участвали в обучителни посещения в Съда на ЕС, ЕСПЧ и Евроджъст.

Също по **Програма за обмен** три групи от общо **22 чуждестранни магистрати** преминаха двуседмичен обмен в България. Първата седмица включваше срещи с национални и столични съдебни и изпълнителни органи под пряката координация на НИП. През втората седмица съдиите посетиха ОС Варна, АС Бургас и АС Русе, а прокурорите ОП Благоевград, ОП Варна и ОП Плевен. Програмата на магистратите включваше срещи с местни съдебни и изпълнителни институции, както и процесуални действия под координацията на техните домакини от гореспоменатите съдебни органи.

Отново в рамките на **Програмата за обмен** **4 чуждестранни магистрати** преминаха едноседмичен индивидуален обмен под координацията на **3 български съдии** и със съдействие на НИП. Също така едноседмичен обмен в НИП премина и **1 италиански съдебен учител**.

6 български младши магистрати са участвали в едноседмичен стаж в съдебна обучителна школа по **Програмата за обмен на младши магистрати AIAKOS**. От своя страна НИП прие на едноседмичен стаж **5 европейски младши магистрати**. Съдействие беше оказано на **6 български кандидати за младши магистрати**, които ще участват в програма AIAKOS 2015.

В рамките на състезанието за младши магистрати **THEMIS** участва **1 български отбор** на тема „Международно сътрудничество по наказателни дела” в Глазгоу, Шотландия през месец април 2014г. Отборът се състоеше от **3 кандидати за младши магистрати (един съдия и двама прокурори)**, ръководени от един постоянен преподавател.

През 2014г. НИП домакинства полуфинал на състезанието **THEMIS** на тема „Съдебна етика и деонтология”. Участваха **6 отбора** от Австрия, Франция, Италия, Полша, Румъния и Словакия.

Националният институт на правосъдието беше домакин на семинар на тема „Практически аспекти на международното правно сътрудничество по наказателни дела – Европейска заповед за арест и международна правна помощ”, организиран съвместно с Европейската мрежа за съдебно обучение (EMCO). Обучението се проведе в София от 9-ти до 11-ти април 2014г. и в него участваха **45 магистрати** от България, Гърция и Румъния, а лектори бяха водещи експерти от Евроджъст, както и магистрати от Румъния, България и Гърция, членове на Европейската съдебна мрежа.

От 01 до 05 декември 2014г. НИП беше домакин на правно-езиков курс „Международно сътрудничество по наказателни дела”, организиран от EMCO. В него участваха **8 български магистрати** и **48 чуждестранни магистрати** от целия Европейски съюз. Обучението беше разделено на **4 групи** (3 английски и 1 френска), ръководени от по двама преподаватели (лингвист и магистрат).

През 2014г. **70 български магистрати** са участвали в обученията от **каталога на EMCO** със съдействието на НИП.

2. Академия по европейско право (ERA)

Традиционно продължи отличното сътрудничество между НИП и ERA. През 2014г. **30 български магистрати** участваха в обученията в чужбина, организирани от Академията по Европейско право (ERA).

На 27 и 28 ноември 2014г. Националният институт на правосъдието беше домакин на семинар на ERA на тема „Онлайн финансови престъпления и измами с електронни платежни средства”. Участваха **50 магистрати** от държави-членки на ЕС.

3. Оперативна програма „Административен капацитет” (ОПАК):

През 2014г. НИП стартира проект „Укрепване на ефективността на съдебната система чрез обучение без граници”, финансиран по Оперативна програма „Административен капацитет”, с акцент провеждане на обученията и стажове в чужбина. В рамките на проекта през 2014г. **88 български магистрати** и **27 съдебни служители участваха в обученията в чужбина на съдебни школи и институти на европейски партньори**, с които НИП има сключени споразумения (общо 13 партньорски организации). Изпълнението на проекта продължава и през 2015г.

През 2014г. НИП осъществява проект „Повишаване на капацитета и ефективността в правораздаването чрез обучение”, с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по договор № С13-24-3/18.02.2014. Проектът се фокусира върху обучение в страната с участието на чуждестранни лектори, както и върху повишаването на чуждоезиковата подготовка на магистрати и съдебни служители. Проектът продължава и през 2015г.

4. Участие в проекти на партньорски организации, финансирани от ЕК:

На базата на подписани партньорски декларации с европейски учебителни институти и съдебни органи, НИП участва в изпълнението на проекти на европейски съдебни и учебителни институции, финансирани от Европейската комисия.

НИП си сътрудничи с **Френската национална школа на магистратурата (ENM)** по няколко проекта:

- По проект "Правното положение на жертвите от престъпления в наказателното производство: към практически мерки в ЕС", НИП домакинства работно посещение на **5 чужди магистрати** (от Италия, Полша, Португалия, Франция и Холандия) в периода 25-28 февруари 2014г. В заключителната конференция по проекта в Париж, през месец май 2014г. участваха 6 български магистрати.

- В заключителна конференция по проект "Съдебен отговор на престъпления, извършени от непридружени непълнолетни лица в ЕС" на ENM участваха 5 български магистрати, селектирани от НИП.
- **1 български прокурор** участва в дейностите по проект "Съдебен отговор на тероризма в ЕС: Засилване на сътрудничеството с цел по-добро предотвратяване и реагиране" на ENM през 2014г.
- **6 български магистрати** бяха определени за участие в семинар "Трансгранични производства по бракоразводни дела", 16-17 юни 2014г., Краков, Полша, организиран от ENM.
- **6 български магистрати** участваха в семинар „Правосъдие и медии“, 8-10 декември 2014г.

НИП подкрепи с партньорски декларации два проекта на **Висшия съвет на магистратурата на Румъния (CSM), които ще продължат изпълнението си и през 2015г.:**

- По проект "Практически упражнения по прилагането на инструментите на съдебното сътрудничество по граждански и търговски дела" НИП избра **2 български магистрати** за обучители по проекта. Също така, **3 български магистрати** участваха в първия семинар по проекта в Букурещ през декември 2014 г.;
- По проект „Процесуални права в областта на наказателното право на ЕС“, НИП определи един български магистрат за обучител по проекта. **4 български магистрати** бяха избрани и участваха в първия семинар в рамките на проекта през ноември 2014г. в Букурещ.
- По приключилия проект „Укрепване на доверието между правосъдните органи в ЕС“ **19 български магистрати** преминаха обучение през 2014г.

През 2014г. **14 български магистрати** са преминали дистанционни обучения на различни теми, организирани от **Съдебната школа към Генералния съвет на съдебната власт на Кралство Испания**, а **4 младши съдии** преминаха начално обучение по конкурентно право в испанската съдебна школа.

През 2014г. НИП бе желан партньор за редица европейски съдебни обучителни институции и получи покани за участие в техни проекти. След разглеждане и подбор на всички покани за участие, НИП реши да подкрепи с партньорски декларации **три проектни предложения на Висшия съвет на магистратурата на Румъния (CSM), едно проектно предложение на румънския Център за европейски политики (RCEP), едно проектно предложение на Съдебната школа към Генералния съвет на съдебната власт на Кралство Испания, както и едно проектно предложение на Българския институт за правни инициативи.** През първата половина на 2015г. ще стане ясно дали Европейската комисия е одобрила за финансиране тези проектни предложения.

5. Други

На 14 и 15 януари 2014г. в София се проведе кръгла маса на тема **„Компетентна съдебна система и повишаване на капацитета чрез обучение“**, организирана от НИП. В нея взеха участие представители на правните школи от ЕС като Академията по Европейско право – Германия, Института за съдебно обучение – Белгия, Европейски институт за публична администрация – Люксембург, Центъра за правно обучение – Португалия, Център за правно обучение – Испания и Национален институт на магистратурата - Румъния. Участниците обсъдиха европейските тенденции в съдебното

обучение и споделиха добри практики от националните си школи в обучението по европейско право. Кръглата маса се проведе в рамките на проект **„Компетентна съдебна система и повишаване на капацитета и ефективността в правораздаването чрез обучение”**, финансиран от ОПАК и съфинансиран от ЕС чрез ЕСФ.

През месец март 2014г. Националният институт на правосъдието подписа Договор за сътрудничество с Дипломатическия институт на Министъра на външните работи на Република България с приоритетна задача въвеждането на модерни методи на научни изследвания и преподаване в областта на външната политика, международните политически и икономически отношения, съответно в областта на правосъдието и международното съдебно сътрудничество, а също така и обмяна на съответна литература, научна информация и публикации.

През месец май 2014г. Националният институт на правосъдието и Институтът по публична администрация към Министерски съвет подписаха договор за сътрудничество. Споразумението включва съвместни образователни и научни проекти, взаимно информиране по актуални теми, свързани с административното правосъдие и публичната администрация, както и обмяна на съответна литература, научна информация и публикации.

На 26 и 27 юни 2014г., в Брюксел, българска делегация, съставена от **4 представители на НИП, ВСС и ВКП** участва в работна среща „Надграждане в европейското съдебно обучение с добри практики”. Семинарът бе организиран от ЕК въз основа на обширно пилотно проучване за обучението на съдии, прокурори, адвокати и съдебна администрация в 28-те страни членки на ЕС.

На 18 септември 2014г., Главният прокурор на Република Турция г-н Хасан Ербил посети НИП. Двете страни изразиха воля за обмен на опит и сключване на сътрудничество между съдебните школи на България и Турция в най-близко бъдеще.

На 29 септември 2014г. Главният прокурор на Република Македония г-н Марко Зврлевски посети НИП. Двете страни подчертаха доброто сътрудничество и обмен на опит между НИП и Академията за обучение на съдии и прокурори на Македония.

На 07 октомври 2014г., г-жа Вероник Норт-Минка, аташе по институционално сътрудничество във Френския институт в България, беше удостоена със златна значка на НИП за заслуги за успешното осъществяване на всички съвместни инициативи на НИП и неговите френски партньори в областта на съдебното обучение.

В рамките на сътрудничеството с Посолство на Франция, през 2014г. Френският институт предостави три стипендии на кандидатите за младши съдии и прокурори в НИП за участие в специализирани обучения на Национална школа на Магистратурата на Франция. **2 кандидати за младши прокурори** участваха в обучение на тема „Международно наказателно правосъдие”, проведено от 24 до 27 ноември, Париж и **1 кандидат за младши съдия** се включи в обучение на тема „Международни аспекти на споровете по граждански дела” от 1 до 6 декември 2014г., Париж.

На 9 декември 2014г. НИП и Международната академия за противодействие на корупцията (IACA) подписаха Меморандум за разбирателство засилване на сътрудничеството в областта на превенцията и борбата с корупцията, оказване на взаимна подкрепа в тази област и провеждане на обучения.